

(Німеччина), Ф. Вілла (Франція), А. Дезідеріо (Італія), П. Стайдл (Чехія), частково Ф. Занон (Бразилія), М. Барруеко (Куба). Представникам цієї інтерпретаційної лінії притаманне підкреслення специфіки інструменту, причому, саме видовий – струнно-щипковому, зближує по горизонталі стильових взаємодій з клавесином і лютневе виконавство. Загальним жанровим знаком цієї моделі є камерність, сольність, тяжіння до мініатюри або циклам п'єс-мініатюр, що охоплює «картину світу» через одиничне, конкретне, але різноманітне.

Список використаних джерел

1. Вітошинский Л. Про мистецтво гри на гітарі. Львів : БаК, 2006. 284 с.
2. Доценко В. І. Методика підготовки гітариста-виконавця: навч. посіб. Харків: СПДФО Мосякін В. М., 2005. 164 с.
3. Ткаченко В. М. Універсализм і специфіка музичного мислення в стилях гітарної творчості 1880–1990 років : дис. ... канд. мистецтвознавства. Харків, 2013. 211 с.

Лідія Члек

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДІ

Дискусія між вченими з приводу визначення соціальних характеристик молоді, їх вікових меж, критеріїв має давню історію. Є різні підходи до вивчення соціально-психологічних особливостей молоді: з точки зору психології, фізіології, демографії. Соціолог В. В. Бестужев-Лада пише: «...молодь не тільки і не стільки вікове поняття, скільки соціальне і історичне» [1, с. 28].

Розвиток нашої країни на даний час характеризується нестабільністю у всіх сферах життя. Люди відчувають на собі нестабільність у завтрашньому дні. Життєвий шлях людини молодого віку залежить від кількості витрачених зусиль, від вміння швидко адаптуватися в будь-яких умовах. Цей стан «країни в стрибках напруги» позначився на формуванні молоді, переосмислення їх життєвих цінностей та принципів, поглядів на сьогоднішнє.

Соціально-економічне становлення постіндустріальної цивілізації на сучасному етапі викликає суспільну потребу в «багатовимірних» творчих особистостях і детермінує корінний перегляд поглядів на природу, суспільство, державу і людини [2, с. 22].

В період юності, молодь переоцінює цінності, з'являються нові знайомства, створюють сім'ї та влаштовуються на роботу. Провідною діяльністю стає професійне навчання або трудова професійна діяльність. Завдяки активному розвитку зазначених видів діяльності молодь активно

засвоює соціальні норми стосунків між людьми, а також сензитивно інтеріоризує професійно-трудова уміння. Цей вік, як зазначає, наприклад, Ю. П. Гуцко, характеризується як «...стійко концептуальна соціалізація, коли виробляються стійкі властивості особистості» [3, с. 34].

У процесі багаторічного дослідження молоді були сформовані ряд теорій, основні напрями яких склалися в 20-х – на початку 30-х років ХХ століття. В. А. Лужков виділяє три типові підходи до поняття «молодь» і розглядає наступну класифікацію теорій молоді, що мають сутнісні відмінності парадигм. Так, соціально-психологічний підхід розглядає молодь як носія психофізичних властивостей молодості [5].

Субкультурний підхід виокремлює молодь як соціокультурну групу зі специфічним способом життя, стилем поведінки, куль. турними нормами та цінностями.

Стратифікаційний підхід досліджує молодь як особливу соціально-демографічну групу, обмежену віковими межами, із специфічними соціальними позиціями, статусом і ролями, що є об'єктом і суб'єктом процесу спадкоємності і зміни поколінь [4].

Саме в молодому віці людина переходить від наслідування старших до самостійного осмислення, прагнення створити щось нове, інколи абсолютно несхоже на те, що було у батьків. Ця інноваційна якість молоді виступає виключно важливим чин. ником оновлення суспільства, оскільки порівняно з рештою соціальних груп у молодого покоління вища готовність і прагнення до змін з огляду на ряд обставин:

- нестабільності становища і соціального переміщення, переходу від однієї форми діяльності до іншої;
- економічної залежності, управлінської несамотійності, невірнo-важеного становища в рольовому виконанні функцій, видів діяльності, що знаходяться і втрачаються в міру фізичного, психічного дозрівання, підвищення компетентності [6].

Закінченням молодості є принаймні чотири найважливіші умови:

а) економічна незалежність, тобто відповідальність за прид. бання необхідних для власного існування засобів і здатність створювати їх;

б) особиста самостійність, тобто здатність ухвалювати рішен. ня, які стосуються себе у всіх сферах існування, без чужої опіки, без будь. яких обмежень, окрім необхідних для існування в сус. пільстві;

в) самостійне розпорядження засобами, якими володіє і які необхідні для життя, незалежно від їх походження;

г) створення власного вогнища, незалежного від батьківсько. го, взяття відповідальності за його підтримку і управління.

Кожна з цих умов є необхідною, але тільки всі разом вони є достатніми.

А. Мурзіна, Н. Солодюк [7] виділяють такі особливості молоді:

- 1) молодь як носій властивостей молодості (психофізіологічний

аспект), в якому молодь розглядається з погляду вікової антропології і «молодість» як етап життя людини;

2) молодь як носій нових цінностей, образів буття, суспільних ідеалів (аксіологічний аспект), в якому молодь розглядається як носій власної культури (субкультура);

3) молодь як суб'єкт і об'єкт соціального буття (суб'єкт-об'єктний аспект), що передбачає, що молодь потрібно готувати до соціальної діяльності, адекватно відображаючи її власні запити і запити всього суспільства. Особливістю молодого покоління є перехідність від об'єктних (адаптація світогляду) до суб'єктних (інтеграція і практика) стратегій існування, ознакою якого є поява соціального інтересу;

4) молодь як актуалізоване в сьогоденні соціальне майбутнє (футурологічний аспект). В сучасних соціокультурних умовах з'явилась необхідність постановки нових завдань в соціалізації молоді для збереження життя в країні та на Землі в цілому, відповідно, співтворчість молоді та суспільства в побудові моделі майбутнього – необхідний чинник цілісності розвитку.

Отже, на сучасному етапі, через істотні зміни в умовах соціалізації молоді, зростає значущість вивчення цієї категорії суспільства. Стає важливим виділення чітких соціально-психологічних характеристик молоді як найбільш активної частини суспільства, що переживає період становлення психосоціальної зрілості, економічної самостійності, етап знаходження свого місця в соціальній структурі суспільства.

Список використаних джерел

1. Бестужев-Лада И. В., Молодость и зрелость / И. В. Бестужев-Лада. – М.: Наука, 2014. – 224 с.
2. Вишневский Ю. Р., Ковалева А. И., Луков В. А., Ручкин Б. А., Шапко В. Т. Прак. тикум по социологии молодежи. – М., 2000. – С. 24.
3. Гуцко Ю. П., Введение в энциклопедию здоровья и долголетия / Ю. П. Гуцко. – М.: Наука, 2013.– 220 с.
4. Иваненков Е. П., Проблемы социализации современной молодежи / Е. П. Иваненков. – Оренбург: ДИМУР, 2009. – 116 с.
5. Леонтьев Д. А. Ценность как междисциплинарное понятие. Опыт многомерной реконструкции / Д. А. Леонтьев // Современный социологический анализ : сб. статей. – М., 2008. – С. 14–17.
6. Реан А. А., Психология изучения личности / А. А. Реан. – М.: АСТ, 2009. – 456 с.
7. Мурзіна А. В. Соціальна активність особистості студентської молоді – пріоритетний напрямок розвитку українського державотворення / Мурзіна А. В., Солодюк Н. В. // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. – 2012. – № 4(51). – С. 82–87.